

PROJEKT WYKONAWCZY

<i>Branża:</i>	Elektryczna		
<i>Inwestycja:</i>	Remont lokali mieszkalnych w budynku przy ul. Jedność 4		
<i>Lokalizacja:</i>	Lokal nr 2, 5, 6 Działka nr ew. 159/1 Gm. Chełm Powiat chełmski, województwo lubelskie		
<i>Inwestor:</i>	ZARZĄD NIERUCHOMOŚCI WOJEWODZKICH W LUBLINIE		
<i>Projektant:</i>	mgr inż. Adam Żurawski	LUB/0264/PBE/16	

LIPIEC 2020

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

1. OPIS TECHNICZNY

1.1 PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.

1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA I NORMY.

1.3 OGÓLNE DANE TECHNICZNE

1.4 ZASILANIE

1.5 PODLICZNIKI ENERGII ELEKTRYCZNEJ

1.6 INSTALACJA OŚWIETLENIOWA

1.7 INSTALACJA GNIAZD 230V

1.8 OCHRONA PRZED SKUTKAMI PRZEPIĘĆ

1.9 OCHRONA PRZED DOTYKIEM POŚREDNIM

1.10 ZAKRES ODDZIAŁYWANIA I UCIAŻLIWOŚĆ PROJEKTOWANYCH INSTALACJI NA ŚRODOWISKO

1.11 UWAGI KOŃCOWE

1.12 WYKAZ PRZEPISÓW ZWIĄZANYCH

2. OBLICZENIA

3. RYSUNKI:

RYS. NR 1 – USYTUOWANIE

RYS. NR 2 – RZUT PARTERU

RYS. NR 3 – RZUT PIĘTRA

RYS. NR 4 – ROZDZIELNIA R ADM

RYS. NR 5 – ROZDZIELNIA MIESZKANIOWA

1. OPIS TECHNICZNY

1.1 PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.

W związku z planowanym remontem lokali mieszkalnych w budynku przy ul. Jedność 4 w Chełmie należy wymienić instalację elektryczną w lokalach nr 2, 5, 6 wraz z zalicznikową linią zasilającą a także wykonać uziemienie rozdzielni R ADM.

1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA I NORMY.

Podstawą niniejszego opracowania są:

- podkłady architektoniczne,
- wizja lokalna,
- obowiązujące przepisy i normy.

1.3 OGÓLNE DANE TECHNICZNE

- napięcie sieci 400/230 V,
- układ sieci TN-C,
- ochrona od porażeń – szybkie wyłączenie zasilania,
- moc przyłączeniowa – $P_P=11$ kW

1.4 ZASILANIE

Budynek mieszkalny zasilony jest z linii napowietrznej po przez wyłącznik główny usytuowany na zewnątrz budynku. Na klatce schodowej umieszczone są liczniki energii elektrycznej. Z licznika trójfazowego o numerze 90792569 należy zasilić poszczególne lokale zgodnie ze schematem R ADM rys nr 4. Szynę PE tablicy rozdzielczej połączyć z uziomem wykonanym z płaskownika FeZn 25x4 mm układanym we wcześniej przygotowanym wykopie na głębokości 0,8m. W przypadku braku możliwości uzyskania wartości rezystancji uziemienia poniżej 10Ω , uziom uzupełnić o dodatkowe uziemienie z prętów stalowych ocynkowanych $\varnothing 16$ pograżanych w gruncie metodą udarową. Miejsca spawania bednarek i prętów stalowych ocynkowanych zabezpieczyć antykorozyjnie.

1.5 PODLICZNIKI ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Zainstalowane liczniki w rozdzielni R ADM muszą spełniać wymagania:

- minimum klasy B
- zgodny z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 7 stycznia 2008r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać liczniki energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego oraz szczegółowego zakresu sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych Dz.U. 2008 nr 11 poz. 63
- licznik musi być dopuszczony do obrotu i użytkowania na podstawie oceny godności z zasadniczymi wymaganiami Dyrektywy MID (Measuring Instruments Directive).
- licznik musi posiadać aktualny Certyfikat badania typu lub Certyfikat badania projektu (MID) wydany przez uprawnioną jednostkę notyfikowaną zgodny z Dyrektywą 2004/22/WE lub 2014/32/UE Parlamentu Europejskiego i Rady.

1.6 INSTALACJA OŚWIETLENIOWA

Instalację oświetleniową wykonać zgodnie z normą PN-EN 12464-1. Sterowanie oświetleniem zrealizować w sposób konwencjonalny, przy użyciu łączników instalacyjnych wysokość montażu 1,4 m. Instalację oświetleniową wykonać przewodami typu YDY 3x1,5mm² – 750V, YDY 4x1,5mm² – 750V. Przewody układać wtynkowo, stosować osprzęt nie gorszy niż Berker seria B.Kwadrat podtynkowy w pomieszczeniach mokrych stosować osprzęt IP 44.

Wszystkie połączenia należy wykonywać w osprzęcie lub urządzeniach odbiorczych, należy unikać stosowania puszek. Rozmieszczenie opraw oświetleniowych oraz osprzętu zostało pokazane na rysunku nr 1.

1.7 INSTALACJA GNIAZD 230V

Instalację gniazd 230V należy wykonać przewodem YDY 3x2,5mm² – 750V oraz YDY 3x4mm² – 750V przewody prowadzić wtynkowo, stosować osprzęt nie gorszy niż Berker seria B.Kwadrat podtynkowy w pomieszczeniach mokrych stosować osprzęt IP 44. Obwód nr 4 wyposażać w przełącznik priorytetowy, który ma za zadanie wyłączenie obwodu bojlera w trakcie pracy kuchni indukcyjnej.

Wysokość montażu gniazd:

- 0,3 m w pokojach oraz korytarzach,
- 1,1 m łazienki kuchnia pomieszczenia wilgotne oraz na zewnątrz budynku.

Wszystkie połączenia należy wykonywać w osprzęcie lub urządzeniach odbiorczych, należy unikać stosowania puszek. Rozmieszczenie oraz wysokości instalacji gniazd 230V zostało pokazane na rysunku nr 1.

1.8 OCHRONA PRZED SKUTKAMI PRZEPIĘĆ

Ochronę przed przepięciami stanowił będzie system złożony z ograniczników przepięć klasy B+C dla układu TN-S .

Ponadto dla wyrównania potencjałów, wykonać zbiorcze szyny uziemień zarówno przy rozdzielniach mieszkaniowych oraz R ADM, do których należy podłączyć:

- konstrukcję budynku,
- sieci wykonane z elementów przewodzących, tj. CO, wod-kan, gaz.
- uziom fundamentowy, oraz wszystkie elementy metalowe niebędące w stanie normalnym pod napięciem

1.9 OCHRONA PRZED DOTYKIEM POŚREDNIM

Sieć w układzie TN-C. Ochrona przed dotykiem pośrednim – samoczynne wyłączanie zasilania realizowane przez wyłączniki nadmiarowo-prądowe oraz wyłączniki różnicowo-prądowe.

Instalację ochrony od porażeń należy wykonać zgodnie z PN-HD 60364-4-41. Instalację połączeń wyrównawczych wykonać zgodnie z normą PN-HD 60364-5-54.

Ochrona dodatkowa przed dotykiem pośrednim będzie zapewniona jeżeli zostanie spełniony warunek: $Z_s \cdot I_a \leq U_0$

gdzie:

Z_s - impedancja pętli zwarcia obejmująca źródło zasilania, przewód roboczy aż do punktu zwarcia i przewód ochronny między punktem zwarcia a źródłem zasilania

I_a – prąd powodujący samoczynne zadziałanie urządzenia wyłączającego w czasie 0,04s

U_0 – Napięcie zasilające względem ziemi

Zabezpieczenia obwodów wyłącznikami instalacyjnymi

Obwody zabezpieczone wyłącznikiem instalacyjnym B10A – $I_a=5 \times 10A=50A$

$$Z_s \leq \frac{U_0}{I_a} \quad Z_s \leq \frac{230V}{50} \leq 4,6\Omega$$

Obwody zabezpieczone wyłącznikiem instalacyjnym B16A – $I_a=5 \times 16A=80A$

$$Z_s \leq \frac{U_0}{I_a} \quad Z_s \leq \frac{230V}{80} \leq 2,9\Omega$$

Obwody zabezpieczone wyłącznikiem instalacyjnym C20A – $I_a=10 \times 20A=200A$

$$Z_s \leq \frac{U_0}{I_a} \quad Z_s \leq \frac{230V}{200} \leq 1,15\Omega$$

Obwody zabezpieczone bezpiecznikiem topikowym C25A – $I_a=10 \times 25A=250$

$$Z_s \leq \frac{U_0}{I_a} \quad Z_s \leq \frac{230V}{250} \leq 0,92\Omega$$

Aby skuteczność była spełniona impedancja pętli zwarcia nie może być większa od obliczonych.

W projekcie dodatkowo zastosowano zabezpieczenia różnicowoprądowe o znamionowym prądzie zadziałania $I=30mA$

$$Z_s \leq \frac{U_0}{I_a} \quad Z_s \leq \frac{230V}{0,03} \leq 7,6k\Omega$$

1.10 ZAKRES ODDZIAŁYWANIA I UCIAŻLIWOŚCI PROJEKTOWANYCH INSTALACJI NA ŚRODOWISKO

Brak jest szkodliwego oddziaływania projektowanych instalacji elektrycznych wewnętrznych na środowisko.

1.11 UWAGI KOŃCOWE

Prace montażowe należy wykonać zgodnie z postanowieniami aktualnych w okresie budowy, odcinkowych przepisów oraz norm. Należy dokonać prób skuteczności działania ochrony od porażeń prądem elektrycznym i dokonać pomiaru oporności uziomu zgodnie z PN-HD 60364-6:2016-07 Instalacje elektryczne niskiego napięcia Część 6 Sprawdzanie. Zastosowane materiały i urządzenia muszą odpowiadać warunkom bezpieczeństwa eksploatacji i posiadać niezbędne atesty, znak bezpieczeństwa, ewentualnie świadectwo certyfikacji lub dopuszczenia do stosowania. Wykonawca może zastosować urządzenia innego typu niż podano

w projekcie, pod warunkiem, że parametry tych urządzeń nie będą niższe od parametrów urządzeń podanych w projekcie, oraz pod warunkiem, że w/w zmiana urządzeń będzie uzgodniona z Inwestorem i projektantem.

1.12 WYKAZ PRZEPISÓW ZWIĄZANYCH

Obowiązujące przepisy:

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane z późniejszymi zmianami.

Dz.U. 2019 poz. 1186

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Dz.U. 2019 poz. 1065

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenu Dz. U. z 2010 Nr 109 poz. 719

Obowiązujące normy:

PN-HD 60364-4-41:2007 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa -- Ochrona przeciwporażeniowa

PN-HD 60364-4-42:2011 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 4-42: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa -- Ochrona przed skutkami oddziaływania cieplnego

PN-HD 60364-4-43:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 4-43: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa -- Ochrona przed prądem przetężeniowym

PN-HD 60364-5-53:2016-02 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 5-53: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego -- Aparatura rozdzielcza i sterownicza

PN-IEC 60364-4-47:2001 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych -- Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa -- Stosowanie środków ochrony dla zapewnienia bezpieczeństwa -- Postanowienia ogólne -- Środki ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym

PN-HD 60364-4-443:2016-03 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część: 4-443: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa -- Ochrona przed zaburzeniami napięciowymi i zaburzeniami elektromagnetycznymi -- Ochrona przed przejściowymi przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi

PN-IEC 60364-5-51:2000 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Postanowienia ogólne

PN-HD 60364-5-54:2011 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego -- Układy uziemiające i przewody ochronne

PN-HD 60364-5-56:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 5-56: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego -- Instalacje bezpieczeństwa

PN-HD 60364-5-537:2017-01 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 5-537: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego -- Aparatura rozdzielcza i sterownicza -- Odłączanie izolacyjne i łączenie

PN-HD 60364-5-537:2017-01/A11:2017-10 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 5-537: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego -- Aparatura rozdzielcza i sterownicza -- Odłączanie izolacyjne i łączenie

PN-HD 60364-6:2016-07/A12:2017-11 Instalacje elektryczne niskiego napięcia --
Część 6: Sprawdzanie
PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie -- Oświetlenie miejsc pracy -- Część
1: Miejsca pracy we wnętrzach
PN-EN 12464-2:2014-05 Światło i oświetlenie -- Oświetlenie miejsc pracy -- Część
2: Miejsca pracy na zewnątrz

2. OBLICZENIA

Sprawdzenie doboru kabla relacji R ADM rozdzielnia licznikowa – RM.

Sprawdzenia dokonano na najdłuższej linii WLZ.

Moc zainstalowana:

$$P_i = 11 \text{ kW}$$

Moc szczytowa: 5,06 kW

Przyjęto współczynnik jednoczesności $k_j=0,46$

$$P_s = P_i \cdot k_j = 11 \cdot 0,46 = 5,06 \text{ kW}$$

$$I = \frac{P}{U \cdot \cos \varphi} = \frac{5060}{230 \cdot 0,93} = 23,66$$

Kabel YKY 4x6 mm² o obciążalności długotrwałej $I_{dd}=34\text{A}$ (sposób ułożenia A2).
Długość kabla – 12m. Zabezpieczenie – wyłącznik nadprądowy S301 C25A
w rozdzielni licznikowej

Sprawdzenie doboru zabezpieczeń i przekroju kabla:

$$\text{Warunek 1 : } I_b \leq I_n \leq I_{dd} \quad I_b = 23,66\text{A} < I_n = 25\text{A} < I_{dd} = 34\text{A}$$

$$\text{Warunek 2 : } I_2 \leq 1,45 I_{dd} \quad I_2 = 1,45 \times 25 = 36,25\text{A} < 1,45 \times 34 = 49,3\text{A}$$

Oba warunki są spełnione.

Sprawdzenie dobranego kabla na warunek spadku napięcia:

$$\Delta U\% = \leq 3\% \text{ Na podstawie N SEP 002}$$

$$\Delta U\% = \frac{P \cdot L \cdot 200}{\gamma \cdot U^2 \cdot S} = \frac{5060 \cdot 12 \cdot 200}{55 \cdot 230^2 \cdot 6} = 0,69\%$$

Warunek spełniony.

Projektant: